

W PROSTOCIE TKWI SIŁA

Rozmówki rosyjskie

dla
bystrzaków

Szybki i łatwy
dostęp do informacji

Tablice, dzięki którym
szybko znajdziesz
potrzebne słowa

Zapis fonetyczny
pozwalający błyskawicznie
przejsć do rozmowy

dr Andrew Kaufman
dr Serafima Gettys
Nina Wieda

Tytuł oryginału: Russian Phrases For Dummies

Tłumaczenie: Leszek Sielicki

ISBN: 978-83-283-3341-3

Original English language edition Copyright © 2007 by Wiley Publishing, Inc., Indianapolis, Indiana
All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form. This translation
published by arrangement with John Wiley & Sons, Inc.

Oryginalne angielskie wydanie © 2007 by Wiley Publishing, Inc., Indianapolis, Indiana.
Wszelkie prawa, włączając prawo do reprodukcji całości lub części w jakiegokolwiek formie,
zarezerwowane. Tłumaczenie opublikowane na mocy porozumienia z John Wiley & Sons, Inc.

Translation copyright © 2018 by Helion S.A.

Wiley, the Wiley Publishing logo, For Dummies, Dla Bystrzaków, the Dummies Man logo,
A Reference for the Rest of Us!, The Dummies Way, Dummies Daily, The Fun and Easy Way,
Dummies.com, and related trade dress are trademarks or registered trademarks of John Wiley and
Sons, Inc. and/or its affiliates in the United States and/or other countries. Used by permission.

Wiley, the Wiley Publishing logo, For Dummies, Dla Bystrzaków, the Dummies Man logo,
A Reference for the Rest of Us!, The Dummies Way, Dummies Daily, The Fun and Easy Way,
Dummies.com, i związana z tym szata graficzna są markami handlowymi John Wiley and Sons, Inc.
i/lub firm stowarzyszonych w Stanach Zjednoczonych i/lub innych krajach. Wykorzystywane na
podstawie licencji.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any
means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage
retrieval system, without permission from the Publisher.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej
publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną,
fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje
naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje
były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za
związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo
HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe
z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC.

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://dlabystrzakow.pl/user/opinie/oroby>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydawnictwo HELION

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: dlabystrzakow@dlabystrzakow.pl

WWW: <http://dlabystrzakow.pl>

Printed in Poland.

- Kup książkę
- Poleć książkę
- Oceń książkę

- Księgarnia internetowa
- Lubię to! » Nasza społeczność

Spis treści

0 autorach	9
Wstęp	11
O książce	11
Konwencje zastosowane w książce	12
Naiwne założenia	12
Ikony użyte w książce	13
Co dalej	13
Rozdział 1: Jak mówić po rosyjsku?	15
Przeglądamy się rosyjskiemu alfabetowi	15
Od A do Ja: cyrylica ma sens	15
Znam cię! Znajomo wyglądające i identycznie brzmiące litery	18
Sztuczki: znajomo wyglądające, lecz inaczej brzmiące litery	18
Dziwadła: nietypowo wyglądające litery	19
Brzmieć jak prawdziwy Rosjanin: zasady prawidłowej wymowy	19
Zasada jedna litera — jedna głoska	19
Oddajmy głos samogłoskom	19
Przeгляд kłopotliwych głosek	22
Rozdział 2: Gramatyka w pigułce: tylko podstawy	23
Przypadki w języku rosyjskim	23
Mianownik	24
Dopełniacz	24
Biernik	24
Celownik	24
Narzędnik	24
Miejscownik	25
Rzeczowniki i zaimki	25
Fakty na temat rodzaju rzeczowników	25
Sprawdzamy przypadki	25
Przypadki w liczbie mnogiej	28
Zaimki	33

Wzbogacamy wypowiedź przymiotnikami	36
Zawsze w zgodzie: zgodność rzeczownik – przymiotnik	36
Wiele wspólnego: przymiotniki w pozostałych przypadkach	36
Wprowadzamy ruch, stosując czasowniki	39
Bezokolicznik	39
Czas teraźniejszy	39
To łatwe: tworzymy czas przeszły	39
Dokonany czy niedokonany? Oto jest pytanie	41
Czas przyszły	41
Niezwyczajny czasownik быть (być)	42

Rozdział 3: Liczbowy galimatias: wszystko o liczebnikach 43

Liczymy po rosyjsku	43
Liczebniki od 0 do 9	44
Liczebniki od 10 do 19	45
Pierwszy, drugi — liczebniki porządkowe	45
Zegar tyka: sprawdzamy czas	46
Liczymy godziny	46
Liczymy minuty	47
Pytamy o czas	48
Czas na pory dnia	49
Dni tygodnia	49
Odniesienia do teraźniejszości	50
Sprawdzamy w kalendarzu	51
Rozpoznajemy nazwy miesięcy	51
Podajemy rok	52
Określamy pory roku	52
Money, money, money	53
Wymieniamy pieniądze	53
Korzystamy z bankomatu	54
Wydajemy pieniądze	54
Płacimy kartami kredytowymi	55

Rozdział 4: Zawieranie znajomości i rozmowy towarzyskie 57

Z kim rozmawiam? Styl formalny i nieformalny	57
Krzątanina: mówimy „dzień dobry” i „do widzenia”	58
Witamy się z różnymi osobami	58
Wyrażenie „jak się masz?”	59
Żegnamy się	59
Przełamujemy lody: przedstawiamy się	59
Zapoznajemy się	60
Pytamy o imiona i przedstawiamy się	60
Przedstawiamy przyjaciół, kolegów i członków rodziny	61
Coś ci powiem: mówimy o sobie	61
Skąd jesteś?	61
Ile masz lat?	62
Rozmowa o członkach rodziny	63
Członkowie rodziny w języku rosyjskim	63
Rozmowa o członkach rodziny z użyciem czasownika „mieć”	64
Gdzie pracujesz?	65

Spotkajmy się: wymienianie informacji kontaktowych	67
Przepraszam! Nie rozumiem	67
Rozdział 5: Zawieranie znajomości i rozmowy towarzyskie	69
Koncentrujemy się na podstawach żywienia	69
Jemy	69
Pijemy	71
Sztuście i zastawa stołowa	72
Różnorodne rosyjskie posiłki	72
Co na śniadanie? Praktycznie wszystko!	73
Zjedźmy obiad	74
Prosta kolacja	75
Kupujemy artykuły spożywcze	76
Wybieramy owoce i warzywa	76
Przyglądamy się innym artykułom spożywczym	77
Idziemy coś zjeść	78
Ustalamy, dokąd pójdziemy	78
Sztuka zamawiania posiłku	79
Płacimy rachunek	80
Rozdział 6: Idziemy na zakupy	81
Gdzie i jak kupować	81
Dobrze Ci w tym: kupujemy ubrania	83
Szukamy konkretnych części garderoby	83
Kwestia koloru	85
Szukamy właściwego rozmiaru	86
Przymierzamy ubrania	86
To czy tamto? Ustalamy, co kupimy	87
Wyrażamy upodobania i awersje	87
Porównujemy dwa przedmioty	88
Oznajmiamy, co nam się najbardziej (lub najmniej) podoba	89
Trzeba płacić	90
Rozdział 7: Przede wszystkim wypoczynek	91
Zawsze razem: planujemy wypad	91
Idziemy w miasto	92
Na dużym ekranie: idziemy do kina	93
Klasyka: rosyjski balet i teatr	93
Wizyta w muzeum	94
Pogadajmy o hobby	95
Czytamy	97
Czytałeś to?	97
Co lubisz czytać?	97
Radujemy się na łonie natury	99
Dacza	99
Narty na Kaukazie	99
Wycieczka nad Bajkał	100
Prace ręczne	100
Zręczne ręce	101
Gramy na instrumentach	101
Uprawiamy sport	102

Rozdział 8: Pora na pracę	105
Szukamy pracy	105
Gdzie należy szukać	105
Kontakt z pracodawcą	106
Ustalamy zakres obowiązków	107
Komunikacja w pracy	107
Umawiamy spotkanie	107
Etykieta w miejscu pracy	108
Elementarz rozmów telefonicznych	109
Odświeżamy terminologię związaną z telefonami	109
Podstawy telefonicznej etykiety	110
Możliwe odpowiedzi	111
Zostawiamy wiadomość	111
Automatyczna sekretarka	112
Wysyłamy list, faks lub e-mail	113
Rozdział 9: Podróżowanie i środki transportu	115
Czasowniki oznaczające ruch	115
Chodzimy i jeździmy przez cały czas	116
Idziemy lub jedziemy w chwili mówienia o tym	117
Wyjaśniamy, dokąd się wybieramy	118
Poruszamy się po lotnisku	118
Przechodzimy odprawę i wkraczamy na pokład samolotu	119
Kontrola paszportowa i celna	120
Korzystamy z transportu publicznego	120
Bierzemy taksówkę	121
Jedziemy mikrobusem	121
Łapiemy autobusy, trolejbusy i tramwaje	121
Przejażdżka metrem	122
Wsiadamy do pociągu	122
Zadajemy pytania „gdzie” oraz „jak”	123
Gdzie to jest?	123
Jak się tam dostać?	124
Właściwe rozumienie wskazówek	124
Rozpoznajemy przyimki	124
W prawo albo w lewo	125
Ustalamy kierunki	126
Podajemy odległości	127
Rozdział 10: Znajdujemy nocleg	129
Szukamy mieszkania lub domu	129
Rozmawiamy o mieszkaniu	129
Zadajemy właściwe pytania	131
Zawieramy umowę	131
Urządzamy się	132
Nazwy pomieszczeń	132
Kupujemy meble	133
Rezerwujemy hotel	134
Rezerwujemy pokój	134

Meldujemy się	135
Gładko przechodzimy procedurę meldowania	135
Oglądamy pokój	136
Zapoznajemy się z zapleczem	137
Personel hotelu	138
Zgłaszamy usterkę	138
Prosimy o dostarczenie brakujących przedmiotów	138
Prosimy o zamianę pokoju	139
Wymeldowujemy się i płacimy rachunek	139
Rozdział 11: Nagłe wypadki	141
Prosimy o pomoc w razie wypadku	141
Prosimy o pomoc	141
Dzwonimy pod właściwy numer	142
Zgłaszamy problem	142
Prosimy o pomoc osoby mówiącej po polsku	143
Opieka medyczna	143
Poznajemy anatomię	144
Opisujemy objawy	145
Zgłaszamy alergię oraz inne szczególne okoliczności	146
Poddajemy się badaniu i słuchamy diagnozy	147
Wizyta w aptece	148
Wzywamy policję	149
Rozdział 12: Dziesięć ulubionych rosyjskich zwrotów	151
Ой!	151
Давай!	152
Представьте себе	152
Послушайте!	152
Пир горой	153
Я требую продолжения банкета	153
Слово — серебро, а молчание — золото	153
Одна голова хорошо, а две лучше	153
Друг познаётся в беде	154
Старый друг лучше новых двух	154
Rozdział 13: Dziesięć zwrotów, dzięki którym zostaniesz uznany za Rosjanina	155
Только после Вас!	155
Вы сегодня прекрасно выглядите!	156
Заходите на чай!	156
Угощайтесь!	156
Приятного аппетита!	157
Сядем на дорожку!	157
Садись, в ногах правды нет!	157
Ни пуха, ни пера!	157
Целую	158
С лёгким паром!	158

- »» Liczymy do 20.
- »» Rozmawiamy o czasie.
- »» Liczymy dni.
- »» Wydajemy pieniądze.

Rozdział 3

Liczbowy galimatias: wszystko o liczebnikach

W tym rozdziale znajdziesz zestawienie wyrażen odnoszących się do wszelkiego rodzaju liczb, dat i kwot pieniężnych, dzięki znajomości których będziesz mógł sprawnie funkcjonować w rosyjskich realiach życia codziennego.

Liczymy po rosyjsku

ZAPAMIĘTAJ

Oto brutalna prawda. Każdy rosyjski liczebnik odmienia się przez wszystkie sześć przypadków! (Więcej informacji o przypadkach znajdziesz w rozdziale 2.). Jeżeli jednak nie zamierzasz spędzać większości czasu nad matematyką lub na prowadzonych w języku rosyjskim konferencjach dotyczących księgowości, nie spotkasz się ze zbyt wieloma rzeczywistymi sytuacjami, w których znajomość wszystkich form odmiany liczebników będzie konieczna. Dlatego liczebniki, które powinieneś poznać, przedstawiamy w mianowniku.

Liczebniki od 0 do 9

Oto liczby, które będziesz najczęściej stosować:

- ▶▶ 0 ноль (nol),
- ▶▶ 1 один (a-din),
- ▶▶ 2 два (dwa),
- ▶▶ 3 три (tri),
- ▶▶ 4 четыре (cie-ty-rie),
- ▶▶ 5 пять (piat'),
- ▶▶ 6 шесть (szest'),
- ▶▶ 7 семь (sjem'),
- ▶▶ 8 восемь (wo-sjem'),
- ▶▶ 9 девять (die-wiat').

Zasady dotyczące odmiany liczebników są podobne do tych, które obowiązują w języku polskim:

- ▶▶ **Liczebnik 1 z rzeczownikiem:** Jeśli rzeczownik, do którego odnosi się liczebnik, jest rodzaju męskiego, mówimy **один**, jak w wyrażeniu **один человек** (a-din cie-ła-wiek; jeden człowiek). Jeśli rzeczownik jest rodzaju żeńskiego, mówimy **одна**, jak w wyrażeniu **одна девушка** (ad-na die-wusz-ka; jedna dziewczyna). Jeżeli natomiast rzeczownik jest rodzaju nijakiego, powiemy **одно**, jak w wyrażeniu **одно окно** (ad-no ak-no; jedno okno).
- ▶▶ **Liczebnik 2 z rzeczownikiem:** W przypadku rzeczowników rodzaju męskiego i nijakiego mówimy **два**, w przypadku rzeczownika rodzaju żeńskiego **две**. Oczywiście po cyfrze 2 konieczne jest zastosowanie dopełniacza liczby pojedynczej, jak w wyrażeniu **два человека** (dwa cie-ła-wie-ka; dwóch ludzi), **два окна** (dwa ak-na; dwa okna), **две девушки** (dwie die-wusz-ki; dwie dziewczyny).
- ▶▶ **Liczebniki 3 i 4 z rzeczownikiem:** W przypadku liczebników **три** (tri) i **четыре** (cie-ty-rie) następujący po nich rzeczownik również przyjmuje formę dopełniacza liczby pojedynczej, forma tych liczebników pozostaje jednak taka sama niezależnie od tego, jakiego rodzaju jest następujący po nich rzeczownik.
- ▶▶ **Liczebniki od 5 do 9 z rzeczownikiem:** Rzeczownik następujący po tych cyfrach przyjmuje formę dopełniacza liczby mnogiej, jak w wyrażeniu **пять девушек** (piat' die-wu-szek; pięć dziewczyn) czy **семь мальчиков** (sjem' mal-ci-kaw; siedmiu chłopców). Forma tych liczebników pozostaje również taka sama niezależnie od tego, jakiego rodzaju jest następujący po nich rzeczownik.

Liczebniki od 10 do 19

Oto liczebniki od 10 do 19:

- » 10 **десять** (*die-sjať*),
- » 11 **одиннадцать** (*a-di-nad-cat'*),
- » 12 **двенадцать** (*dwie-nad-cat'*),
- » 13 **тринадцать** (*tri-nad-cat'*),
- » 14 **четырнадцать** (*cie-tyr-nad-cat'*),
- » 15 **пятнадцать** (*piat-nad-cat'*),
- » 16 **шестнадцать** (*szes-nad-cat'*),
- » 17 **семнадцать** (*sjem-nad-cat'*),
- » 18 **восемнадцать** (*wo-sjem-nad-cat'*),
- » 19 **девятнадцать** (*die-wiat-nad-cat'*).

OSTRZEŻENIE

Rzeczowniki następujące po wszystkich powyższych liczebnikach przyjmują oczywiście formę dopełniacza liczby mnogiej.

Pierwszy, drugi — liczebniki porządkowe

Liczebniki porządkowe to wyrazy „pierwszy”, „trzeci” itd. Pierwszych dwadzieścia prezentujemy poniżej:

- » **первый** (*pier-wyj*; pierwszy),
- » **второй** (*wta-roj*; drugi),
- » **третий** (*trie-tij*; trzeci),
- » **четвёртый** (*ciet-wior-tyj*; czwarty),
- » **пятый** (*pia-tyj*; piąty),
- » **шестой** (*szes-toj*; szósty),
- » **седьмой** (*sjed'-moj*; siódmy),
- » **восьмой** (*was'-moj*; ósmy),
- » **девятый** (*die-wia-tyj*; dziewiąty),
- » **десятый** (*die-sia-tyj*; dziesiąty),
- » **одиннадцатый** (*a-di-nad-ca-tyj*; jedenasty),
- » **двенадцатый** (*dwie-nad-ca-tyj*; dwunasty),
- » **тринадцатый** (*tri-nad-ca-tyj*; trzynasty),
- » **четырнадцатый** (*cie-tyr-nad-ca-tyj*; czternasty),
- » **пятнадцатый** (*piat-nad-ca-tyj*; piętnasty),
- » **шестнадцатый** (*szes-nad-ca-tyj*; szesnasty),

- ▶▶ **семнадцатый** (sjem-*nad-ca*-tyj; siedemnasty),
- ▶▶ **восемнадцатый** (wo-siem-*nad-ca*-tyj; osiemnasty),
- ▶▶ **девятнадцатый** (die-wiat-*nad-ca*-tyj; dziewiętnasty),
- ▶▶ **двадцатый** (dwad-*ca*-tyj; dwudziesty).

Zegar tyka: sprawdzamy czas

Gdy planujesz wyjazd, **время** (*wrie-mia*; czas) ma podstawowe znaczenie. W kolejnych sekcjach pomożemy Ci sprawdzać czas i pytać o godzinę. Dowiesz się również, w jaki sposób określać porę dnia i dzień tygodnia.

Liczmy godziny

KULTURALIA

Podobnie jak w Europie Zachodniej, w Rosji czas mierzy się w systemie 24-godzinym. Zamiast „godzina trzecia po południu” można więc powiedzieć **пятнадцать часов** (*piat-nad-cat' cia-sow*; godzina piętnasta). Rosjanie stosują taki system we wszelkich oficjalnych komunikatach: rozkładach jazdy, harmonogramach, programach radiowych i telewizyjnych, zestawieniach godzin pracy itd. W życiu codziennym jednak bardziej popularne jest stosowanie systemu dwunastogodzinnego ze wskazaniem, czy mówimy o godzinach przed- czy popołudniowych.

Jeśli stosując system dwunastogodzinny, zamierzasz powiedzieć, że jest przed południem, powinieneś zastosować wyraz **утра** (*ut-ra*; dosłownie: poranka), po południu natomiast użyj wyrazu **дня** (*dnia*; dosłownie: dnia). Tak więc „piąta rano” to **пять часов утра** (*piat' cia-sow ut-ra*), a „piąta po południu” — **пять часов дня** (*piat' cia-sow dnia*). Stosując system 24-godzinny, oczywiście nie dodaje się wyrazów **утра** i **дня**.

ZAPAMIĘTAJ

Oto zasady podawania czasu w języku rosyjskim:

- ▶▶ Godzina pierwsza to **час** (*cias*), jak w zwrocie **Сейчас час** (*szej-cias cias*; jest godzina pierwsza). Przed wyrazem **час** nie dodajemy **один** (*a-din*).
- ▶▶ Po liczebniku **двадцать один** (*dwad-cat' a-din*; dwudziesta pierwsza) również stosujemy wyraz **час**, jak w zwrocie **Сейчас двадцать один час** (*szej-cias dwad-cat' a-din cias*; jest godzina dwudziesta pierwsza).

- ▶ Po liczebnikach **два** (dwa; 2), **три** (tri; 3), **четыре** (czie-ty-rie, 4), **двадцать два** (*dwad-cat' dwa*; 22), **двадцать три** (*dwad-cat' tri*; 23), **двадцать четыре** (*dwad-cat' cie-ty-rie*; 24) należy zastosować wyraz **часа** (*cia-sa*; *dosłownie*: godziny), jak w zwrocie **Сейчас три часа** (*szej-cias tri ci-sa*; teraz jest godzina trzecia).
- ▶ W wypadku pozostałych liczebników oznaczających czas należy zastosować wyraz **часов** (*cia-sow*; *dosłownie*: godzin), jak w zwrocie **Сейчас пять часов** (*szej-cias piat' cia-sow*; teraz jest godzina piąta).

I jeszcze jedna wskazówka: „południe” to po rosyjsku **полдень** (*poł-dień*), a „północ” to **полночь** (*poł-nać*).

Liczmy minuty

W kolejnych punktach opiszemy, jak należy po rosyjsku liczyć **минуты** (*mi-nu-ty*; minuty).

Wpół do...

Najprościej dodać do pełnej godziny zwrot **тридцать минут** (*trid-cat' mi-nut*; trzydzieści minut), jak w zdaniu **Сейчас два часа тридцать минут** (*szej-cias dwa ci-sa trid-cat' mi-nut*; jest teraz godzina druga trzydzieści). W języku potocznym zwykle opuszcza się wyrazy **часа** i **минут**, tak więc zdanie będzie brzmieć **Сейчас два тридцать** (*szej-cias dwa trid-cat'*; jest druga trzydzieści).

Inny sposób na powiedzenie, że jest „wpół do...”, to użycie wyrażenia **Сейчас половина второго** (*szej-cias pa-la-wi-na wta-ro-wa*; jest wpół do drugiej).

ТАЈНИКИ
ГРАМАТЫКИ

W wyrażeniu takim jak **Сейчас половина второго** wyraz **второго** jest formą dopełniacza liczebnika porządkowego **второй** (*wta-roj*; drugi).

Kwadransy

Kwadrans to **пятнадцать минут** (*piat-nad-cat' mi-nut*: piętnaście minut). Jeśli zamierzasz powiedzieć, że jest piętnaście minut po godzinie, zastosuj konstrukcję **Сейчас пять часов пятнадцать минут** (*szej-cias piat' cia-sow piat-nad-cat' mi-nut*; jest godzina piąta piętnaście). W języku potocznym często opuszcza się wyrazy **часов** i **минут**, mówiąc **Сейчас пять пятнадцать** (*szej-cias piat' piat-nad-cat'*; jest piąta piętnaście).

Aby z kolei powiedzieć, że jest „za piętnaście...”, używamy zwrotu **без пятнадцати...** (*biez piat-nad-ca-ti*; za piętnaście), jak w zdaniu **Сейчас без пятнадцати пять** (*szej-cias biez piat-nad-ca-ti piat'*; jest za piętnaście piąta, *dosłownie*: jest bez piętnastu [minut] piąta).

Minuty

Chcąc określić czas z większą dokładnością, stosujemy konstrukcję **Сейчас... часа (lub часов) + ... минут**, jak w zdaniu **Сейчас четыре часа десять минут** (sjej-cias cie-ty-rie ci-sa die-sjat' mi-nut; jest godzina czwarta dziesięć). W języku potocznym oczywiście najczęściej opuszcza się wyrazy **часа (lub часов)** i **минут**, mówiąc po prostu **Сейчас четыре десять** (sjej-cias cie-ty-rie die-sjat'; jest czwarta dziesięć).

Można także posłużyć się konstrukcją **Сейчас без + ilość minut** pozostałych do kolejnej godziny, jak w zdaniu **Сейчас без десяти пять** (sjej-cias biez die-sia-ti piat'; jest za dziesięć pięta). Wyrazy **минут** i **часов** oczywiście w języku potocznym opuszczamy.

TAJNIKI
GRAMATYKI

W powyższej konstrukcji liczebnik oznaczający godzinę przyjmuje formę dopełniacza. Poniżej przedstawiamy dopełniacz liczebników najczęściej stosowanych przy podawaniu czasu:

- ▶▶ **одной** (ad-*noj*; jednej),
- ▶▶ **двух** (dwuch; dwóch),
- ▶▶ **трёх** (trioch; trzech),
- ▶▶ **четырёх** (cie-ty-rioch; czterech),
- ▶▶ **пяти** (pia-ti; pięciu),
- ▶▶ **десяти** (die-sja-ti; dziesięciu),
- ▶▶ **пятнадцати** (piat-nad-ca-ti; piętnastu),
- ▶▶ **двадцати** (dwad-ca-ti; dwudziestu),
- ▶▶ **двадцати пяти** (dwad-ca-ti pia-ti; dwudziestu pięciu).

Pytamy o czas

WSKAZÓWKA

Pytanie „Która jest godzina?” to po rosyjsku **Сколько сейчас времени?** (skol-ka sjej-cias wrie-mie-ni). Pytając o godzinę przechodnia na ulicy, dobrze jest zacząć od zwrotu grzecznościowego w rodzaju **Извините, пожалуйста** (iz-wi-ni-tie, pa-żał-sta; przepraszam) lub **Скажите, пожалуйста** (ska-ży-tie, pa-żał-sta; proszę powiedzieć).

Aby zapytać, o której godzinie coś się wydarzyło lub ma się wydarzyć, należy zastosować zwrot **Когда** (kag-da; kiedy) lub **В какое время...** (w ka-ko-je wrie-mia; o której godzinie).

Czas na pory dnia

ZAPAMIĘTAJ

W języku rosyjskim, jak w niemal wszystkich innych, wyróżniamy trzy podstawowe pory dnia: **утро** (*ut-ra*; rano), **день** (dzień; popołudnie) i **вечер** (*wie-cier*; wieczór). Jest jeszcze oczywiście **ночь** (noc; noc), ale wtedy większość ludzi śpi. O tym, że coś wydarzyło się o konkretnej porze dnia, mówimy, stosując następujące wyrazy:

- ▶▶ **утром** (*ut-ram*; rano),
- ▶▶ **днём** (dniom; po południu),
- ▶▶ **вечером** (*wie-cie-ram*; wieczorem),
- ▶▶ **ночью** (*noč-ju*; nocą).

TAJNIKI
GRAMATYKI

Aby przekazać informację, że określone wydarzenie miało miejsce o określonej porze dnia, wyrazy **утро**, **день**, **вечер** i **ночь**, oznaczające porę dnia, stosujemy w narzędniku. Zwróć również uwagę, że wyraz **день** traci środkowe **e** i redukuje się do wyrazu **днём**, a nie **денём**. Rosyjskie rzeczowniki, tak samo jak polskie, miewają zwyczaj tracenia liter w odmianie.

Dni tygodnia

ZAPAMIĘTAJ

Dni tygodnia w języku rosyjskim to:

- ▶▶ **понедельник** (*pa-nie-diel-nik*; poniedziałek),
- ▶▶ **вторник** (*wtor-nik*; wtorek),
- ▶▶ **среда** (*srie-da*; środa),
- ▶▶ **четверг** (*ciet-wierg*; czwartek),
- ▶▶ **пятница** (*piat-ni-ca*; piątek),
- ▶▶ **суббота** (*su-bo-ta*; sobota),
- ▶▶ **воскресенье** (*was-krie-sje-nije*; niedziela).

Pytając, jaki jest dzień tygodnia, stosujemy konstrukcję **Какой сегодня день?** (*ka-koj sje-wod-nia* dzień; jaki mamy dzisiaj dzień?). Odpowiadamy z użyciem konstrukcji **Сегодня** + dzień tygodnia, na przykład **Сегодня понедельник** (*sje-wod-nia pa-nie-diel-nik*; dziś jest poniedziałek). Tak, to rzeczywiście proste!

Aby opowiedzieć o wydarzeniu z konkretnego dnia, stosujemy przyimek **в** + nazwę dnia tygodnia w bierniku. (Więcej informacji na temat przypadków znajdziesz w rozdziale 2.)

- ▶▶ **в понедельник** (*w pa-nie-diel-nik*; w poniedziałek),
- ▶▶ **во вторник** (*wa wtor-nik*; we wtorek),

- ▶▶ **в среду** (w *srie-du*; w środę),
- ▶▶ **в четверг** (w *ciet-wierg*; w czwartek),
- ▶▶ **в пятницу** (w *piat-ni-cu*; w piątek),
- ▶▶ **в субботу** (w *su-bo-tu*; w sobotę),
- ▶▶ **в воскресенье** (w *was-krie-sie-nije*; w niedzielę).

Zastanawiasz się pewnie, dlaczego nazwy niektórych dni tygodnia w bierniku się odmieniają, a inne nie. Odpowiedź jest prosta: rzeczowniki rodzaju męskiego będące nazwami obiektów nieożywionych nie zmieniają swojej formy w bierniku, wyglądając jak w wersji słownikowej, czyli w mianowniku.

Inne zwroty odnoszące się do dni tygodnia to:

- ▶▶ **день** (dień; dzień),
- ▶▶ **сегодня** (*sje-wod-nia*; dzisiaj),
- ▶▶ **сегодня утром** (*sje-wod-nia ut-ram*; dzisiaj rano),
- ▶▶ **сегодня вечером** (*sje-wod-nia wie-cie-ram*; dzisiaj wieczorem),
- ▶▶ **неделя** (*nie-die-lia*; tydzień).

Odniesienia do teraźniejszości

Język rosyjski, podobnie jak polski, zawiera wiele zwrotów odnoszących się do przeszłości lub przyszłości w kontekście chwili obecnej. Najbardziej powszechnie są:

- ▶▶ **сейчас** (*szej-cias*; teraz),
- ▶▶ **скоро** (*sko-ra*; niedługo),
- ▶▶ **поздно** (*poz-na*; późno),
- ▶▶ **позже** (*poz-że*; później),
- ▶▶ **рано** (*ra-na*; wcześniej),
- ▶▶ **раньше** (*rań-sze*; wcześniej),
- ▶▶ **вчера** (*wcie-ra*; wczoraj),
- ▶▶ **позавчера** (*pa-za-wcie-ra*; przedwczoraj),
- ▶▶ **завтра** (*zaw-tra*; jutro),
- ▶▶ **послезавтра** (*pos-le-zaw-tra*; pojutrze).

Gdy chcesz powiedzieć o wydarzeniu, które ma nastąpić za tydzień, miesiąc czy rok, powinieneś zastosować wyraz **через** wraz z rzeczownikiem **неделя** (*nie-die-la*; tydzień), **месяц** (*mie-sjac*; miesiąc) lub **год** (*god*; rok) w bierniku:

- ▶▶ **через неделю** (*cie-riez nie-die-liu*; za tydzień),
- ▶▶ **через месяц** (*cie-riez mie-sjac*; za miesiąc),
- ▶▶ **через год** (*cie-riez god*; za rok).

Aby z kolei opowiedzieć o zdarzeniu, które miało miejsce przed tygodniem, miesiącem lub rokiem, powinieneś powiedzieć:

- ▶▶ **на прошлой неделе** (*na prosz-taj nie-die-lie*; w zeszłym tygodniu),
- ▶▶ **в прошлом месяце** (*w prosz-tam mie-sja-ce*; w zeszłym miesiącu),
- ▶▶ **в прошлом году** (*w prosz-tam ga-du*; w zeszłym roku).

Sprawdzamy w kalendarzu

To, że wrzesień, kwiecień, czerwiec i listopad mają po 30 dni, jest oczywiste, ale o kalendarzu warto wiedzieć nieco więcej.

Rozpoznajemy nazwy miesięcy

Poniżej przedstawiamy rosyjskie **месяцы** (*mie-sja-cy*; miesiące).

- ▶▶ **январь** (*jan-war*; styczeń),
- ▶▶ **февраль** (*fiew-ral*; luty),
- ▶▶ **март** (*mart*; marzec),
- ▶▶ **апрель** (*ap-riel*; kwiecień),
- ▶▶ **май** (*maj*; maj),
- ▶▶ **июнь** (*i-juń*; czerwiec),
- ▶▶ **июль** (*i-jul*; lipiec),
- ▶▶ **август** (*aw-gust*; sierpień),
- ▶▶ **сентябрь** (*sjen-tiabr*; wrzesień),
- ▶▶ **октябрь** (*ak-tiabr*; październik),
- ▶▶ **ноябрь** (*na-jabr*; listopad),
- ▶▶ **декабрь** (*di-kabr*; grudzień).

TAJNIKI
GRAMATYKI

Jeśli zamierzasz podać **число** (*cis-lo*; data), po rosyjsku powinieneś zastosować konstrukcję składającą się z liczebnika porządkowego rodzaju nijakiego i nazwy miesiąca w dopełniaczu, jak w przykładach poniżej:

- ▶ **Сегодня пятое октября** (*sje-wod-nia pia-ta-je ak-tiab-ria*; dzisiaj jest piąty październik).
- ▶ **Завтра десятое июля** (*zaw-tra di-sja-ta-je i-ju-lia*; jutro jest dziesiąty lipca).
- ▶ **Послезавтра двадцать четвёртое марта** (*pas-le-zaw-tra dwad-cat'-ciet-wior-ta-je mar-ta*; pojutrze jest dwudziesty czwarty marca).

Podajemy rok

Podając rok, należy zacząć od stulecia, jak **тысяча девятьсот** (*ty-sja-cia die-wiat-sot*; tysiąc dziewięćset) czy **две тысячи** (dwie *ty-sja-ci*; dwa tysiące), a następnie podać liczebnik porządkowy oznaczający konkretny rok, w odpowiednim przypadku, jak w przykładach poniżej:

- ▶ **тысяча девятсот пятьдесят восьмой год** (*ty-sja-cia die-wiat-sot pi-di-sjat was'-moj god*; tysiąc dziewięćset pięćdziesiąty ósmy rok),
- ▶ **две тысячи седьмой год** (dwie *ty-sja-ci sjeđ'-moj god*; dwa tysiące siódmy rok).

WSKAZÓWKA

Zwróć uwagę, że podając rok, w języku rosyjskim stosujemy wyraz **год** (god; rok). Wyraz ten posiada dwie formy liczby mnogiej, regularną **годы** (*go-dy*; lata) i nieregularną **года** (*ga-da*; lata). Istnieje między nimi subtelna różnica stylistyczna, ale Ty nie musisz się nią przejmować. Stosuj po prostu obie formy lub tę, która bardziej Ci odpowiada.

Aby wskazać wydarzenie, które miało, ma lub będzie miało miejsce, stosujemy konstrukcję składającą się z przyimka **в** (*w*; *w*), roku w miejscowniku i wyrazu **году** (*ga-du*; roku), jak w przykładzie:

в тысяча девятсот пятьдесят восьмом году (*w ty-sja-cia die-wiat-sot pi-di-sjat was'-mom ga-du*; w tysiąc dziewięćset pięćdziesiątym ósmym roku),

TAJNIKI
GRAMATYKI

Dla określenia roku, w którym rozgrywa się jakieś zdarzenie, wystarczy ostatni liczebnik porządkowy składający się na oznaczenie roku zastosować w miejscowniku.

Określamy pory roku

ZAPAMIĘTAJ

W Rosji znane są **времена года** (*wrie-mie-na go-da*; pory roku). Oto one:

- ▶ **зима** (*zi-ma*; zima),
- ▶ **весна** (*wies-na*; wiosna),

- ▶▶ **лето** (*le-ta*; lato),
- ▶▶ **осень** (*o-sjeń*; jesień).

W popularnej rosyjskiej piosence jest mowa o tym, że **У природы нет плохой погоды** (u pri-ro-dy niet pła-choj pa-go-dy; w naturze nie ma złej pogody). Innymi słowy, każda **время года** (wrie-mia go-da; pora roku) ma własny czar.

Money, money, money

Oficjalną walutą w Rosji jest **рубли** (rubl'; rubel). Podobnie jak złoty, który liczy 100 groszy, rubel dzieli się na 100 kopiejek (**копейки**; ka-piej-ki).

Aby rozmawiać o kwotach w rublach, powinieneś stosować różne przypadki, na przykład **два рубля** (dwa rub-lia; dwa ruble) — dopełniacz liczby pojedynczej, **пять рублей** (piat' rub-lej; pięć rubli) — dopełniacz liczby mnogiej, czy **двадцать один рубль** (dwad-cat' a-din rubl'; dwadzieścia jeden rubli) — mianownik liczby pojedynczej.

Wymieniamy pieniądze

W rosyjskich miastach jest mnóstwo **пунктов обмена** (punk-taw ab-mie-na; punktów wymiany walut), które mogą nazywać się również **обмен валют** (ab-mien wa-liut; wymiana walut). **Пункт обмена** znajduje się w każdym hotelu. Najlepszy **курс обмена валют** (kurs ab-mie-na wa-liut; kurs wymiany walut) oferują jednak **банки** (ban-ki; banki).

ZAPAMIĘTAJ

Poniżej przedstawiamy zwroty przydatne podczas transakcji wymiany walut:

- ▶▶ **Я хочу обменять деньги** (ja cha-ciu ab-mie-niat' dień-gi; chciałbym wymienić pieniądze).
- ▶▶ **Я хочу обменять доллары на рубли** (ja cha-ciu ab-mie-niat' do-łła-ry na rub-li; chciałbym wymienić dolary na ruble).
- ▶▶ **Какой курс обмена?** (ka-koj kurs ab-mie-na; jaki jest kurs wymiany?).
- ▶▶ **Надо платить комиссию?** (na-da pła-tit' ka-mis-ju; czy muszę zapłacić prowizję?).

Korzystamy z bankomatu

Najszybszy dostęp do rachunku oferuje **банкoмaт** (ban-ka-mat; bankomat). **Банкoмaты** (ban-ka-ma-ty; bankomaty), zwłaszcza w mniejszych miejscowościach, nie są powszechne, najczęściej znajdują się w siedzibach banków.

Oto zwroty, które zobaczysz na ekranie bankomatu:

- ▶▶ **вставьте карту** (wstaw'-tie kar-tu; proszę włożyć kartę),
- ▶▶ **введите ПИН-код** (wwie-di-tie PIN-kod; proszę wprowadzić kod PIN),
- ▶▶ **введите сумму** (wwie-di-tie su-mmu; proszę wprowadzić kwotę),
- ▶▶ **снять наличные** (sniat' na-licz-ny-je; proszę zabrać gotówkę),
- ▶▶ **квитанция** (kwi-tan-cy-ja; pokwitowanie),
- ▶▶ **заберите карту** (za-bie-ri-tie kar-tu; proszę zabrać kartę).

Wydajemy pieniądze

Zanim zaczniesz wydawać pieniądze, powinieneś poznać czasownik **платить** (pla-tit'; płacić). W tabeli 3.1. przedstawiamy jego koniugację.

TABELA 3.1. Koniugacja czasownika платить

Koniugacja	Wymowa	Tłumaczenie
я плачу	ja pla-ciu	ja płacę
ты платишь	ty pla-tisz	ty płacisz (nieformalnie liczba pojedyncza)
он/она/оно платит	on/a-na/a-no pla-tit	on/ona/ono płaci
мы платим	my pla-tim	my płacimy
вы платите	wy pla-ti-tie	wy płacicie (liczba pojedyncza, formalnie i liczba mnoga)
они платят	a-ni pla-tiat	oni płacą

Płacimy kartami kredytowymi

ZAPAMIĘTAJ

Chociaż **кредитные карточки** (krie-dit-ny-je kar-tać-ki; karty kredytowe) oraz **банковские карточки** (ban-kaw-ski-je kar-tać-ki; karty debetowe) od dawna funkcjonują w miastach takich jak Moskwa czy St. Petersburg, w innych miejscowościach nie są tak powszechnie akceptowane. Planując płatność kartą, warto zapytać:

- ▶▶ **У Вас можно заплатить кредитной карточкой?** (u was *moż*-na za-pła-tit' krie-dit-naj kar-tać-kaj; czy można u Państwa zapłacić kartą kredytową?)
- ▶▶ **Я могу заплатить кредитной карточкой?** (ja ma-gu zap-ła-tit' krie-dit-naj kar-tać-kaj; czy mogę zapłacić kartą kredytową?).

WSKAZÓWKA

Niektóre instytucje, na przykład biura podróży, mogą, przyjmując płatność kartą, obciążyć Cię prowizją. Aby dowiedzieć się, czy z takim właśnie przypadkiem masz do czynienia, zapytaj **Вы взимаете комиссионный сбор за оплату кредитной карточкой?** (wy wzi-ma-je-tie ka-mis-jon-nyj sbor za ap-ła-tu krie-dit-naj kar-tać-kaj; czy pobierają Państwo prowizję za zapłatę kartą kredytową?).

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Naucz się mówić po rosyjsku!

Wybierasz się do Rosji, ale nie znasz rosyjskiego? Chcesz udoskonalić swoje umiejętności konwersacyjne? Te podręczne rozmówki sprawią, że w lot przyswoisz podstawy języka rosyjskiego i zaczniesz się nim błyskawicznie posługiwać.

W książce:

- Jak pytać o drogę, robić zakupy i zamawiać jedzenie w restauracji
- Jak radzić sobie z problemami i nagłymi wypadkami
- Jak rozmawiać o rodzinie i pracy

Dr Andrew Kaufman

prowadzi gościnne wykłady na Wydziale Języków i Literatury Słowiańskiej Uniwersytetu Wirginii.

Dr Serafima Gettys

jest koordynatorką Programu Języków Obcych na Uniwersytecie Lewisa.

Nina Wieda jest doktorantką na Uniwersytecie Northwestern w Chicago.

dla
bystrzaków

Zamówienia telefoniczne:

0 801 339900

0 601 339900

septem
septem.pl

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://dlabystrzakow.pl/promocje>
Książki najchętniej czytane:
• <http://dlabystrzakow.pl/bestsellery>
Zamów informacje o nowościach:
• <http://dlabystrzakow.pl/nowosci>

Hellon SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: radyd@dlabystrzakow.pl
<http://dlabystrzakow.pl>

Cena 19,90 zł

ISBN 978-83-283-3341-3

9 788328 333413